

## POTTI SREERAMULU TELUGU UNIVERSITY

HYDERABAD-500 004

M.A. SANSKRIT - PREVIOUS (DISTANCE EDUCATION)

ANNUAL EXAMINATIONS, OCTOBER - 2007

PAPER - II SANSKRIT DRAMA

Marks : 100

Time - 3 hours

Note: Attempt all questions. All questions carry equal marks.  
Answers may be written in Sanskrit or Telugu or English.  
While answering in Sanskrit, Devanagari script should be used.

2x10=20

I. प्रतिभागं एकं श्लोकं गृहीत्वा व्याख्यात -

Explain any one sloka taking from each part

a. 1. सरसिजमनुविद्धं शैबलेनापि रम्यं  
मनिलमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।  
इयमधिककमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी  
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥

2. शुश्रूषस्व गुरुकुरु प्रियसखीवृत्तिं सपत्नीजने  
भर्तृर्विप्रकृतापि रोषणतया मा स्म प्रतीपं गमः ।  
भूयिष्ठं भव दक्षिणा परिजने भाग्येष्वनुत्सेकिनी  
यान्त्येवं गृहिणीपदं युवतभ्यो वामा कुलस्याधयः ॥

b. 1. तपसा मनसा वाग्भिः पूजिता बलिकर्मभिः ।  
तुष्यन्ति शमिनां नित्यं देवताः किं विचारितैः ॥  
2. शून्यगृहैः खलु समाः पुरुषा दरिद्राः  
कूपैश्च तोयरहितैस्तलभिश्च शीर्णैः ।  
यद् दृष्टपूर्वजन सङ्ग्रामविस्मृताना-  
मेव भवन्ति विफलाः परितोषकालाः ॥

20

II. शकुन्तलायाः पात्रचित्रणं विवृणुत ।

Explain the character of Sakuntala.

अथवा (or)

अभिज्ञानशाकुन्तले चतुर्थाङ्कस्य प्रामुख्यं विशदयत ।

Describe the importance of Fourth act of Abhijnanasakuntala.

20

III. मृच्छकटिकनामौचित्यम् निरूपयत ।

Prove the propriety of the name Mrcchakatika

अथवा (or)

वसन्तसेनायाः पात्रं लिखत ।

Write about the character of Vasantasena.

चत्वारि संसदर्थं व्याख्यात । Annotate any four. 4x5=20

IV. कुसुममिव लोभनीयं यौवनमङ्गेषु सन्नद्धम् ।

1. अहो समवयो रूपरमणीयं भवतीनां सौहार्दम् ।  
अनार्यः परदारव्यवहारः ।  
मन्ये निर्धनता प्रकाममपरं षष्ठं महापातकम् ।  
वज्रवना परिहर्तव्या बहुदोषा हि शर्वरी ।  
अचन्दनमनौशीरं हृदयस्यानुलेपनम् ।  
सन्धिं लक्षयित्वा मुखसन्धिं सोदाहरणं निरूपयत ।

V. a. Define sandhi and illustrate मुखसन्धि with examples.

अथवा (or)

चतुर्विधनायक भेदान् विवृणुत ।

Explain four types of Nayakas.

b. द्वे अधिकृत्य लिखत ।

1. विष्कम्भः 2. समवाकारः 3. अर्थोपक्षेपकाः 4. प्रतिनायकः

2x5=10

one of the previous dramas

(कृष्णचरितम्)

प्रतिनायकः (कृष्णचरितम्)

अर्थोपक्षेपकाः (कृष्णचरितम्)

विष्कम्भः (कृष्णचरितम्)

समवाकारः (कृष्णचरितम्)

प्रतिनायकः (कृष्णचरितम्)

अर्थोपक्षेपकाः (कृष्णचरितम्)

विष्कम्भः (कृष्णचरितम्)

समवाकारः (कृष्णचरितम्)

प्रतिनायकः (कृष्णचरितम्)

अर्थोपक्षेपकाः (कृष्णचरितम्)

विष्कम्भः (कृष्णचरितम्)

समवाकारः (कृष्णचरितम्)

प्रतिनायकः (कृष्णचरितम्)

अर्थोपक्षेपकाः (कृष्णचरितम्)

विष्कम्भः (कृष्णचरितम्)

समवाकारः (कृष्णचरितम्)

प्रतिनायकः (कृष्णचरितम्)